

EXPUNERE DE MOTIVE

la propunerea legislativă pentru eliminarea vizelor de flotant în procesul de înmatriculare în învățământul primar, precum și completarea Legii nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar

1. Motivul emiterii actului normativ

Ministerul Educației promovează o politică a vizelor de flotant prin care părinții care dispun de condiții materiale superioare pot să își aleagă o școală, contrar dispozițiilor care stabilesc circumscripții școlare.

Astfel, Ministerul Educației a aprobat Metodologia de înscriere a copiilor în învățământul primar și a Calendarului înscrierii în învățământul primar pentru anul școlar 2022-2023 prin ORDINUL nr. 3.445 din 17 martie 2022, publicat în Monitorul oficial, Partea I, nr. 280 din 23 martie 2022.

În sensul acestei metodologii, prin domiciliu se înțelege inclusiv reședința. Prin urmare, Ministerul Educației promovează practica stabilirii fictive a domiciliului prin intermediul vizelor de flotant.

Potrivit art. 87-88 din Codul civil:

Articolul 87 Domiciliul

Domiciliul persoanei fizice, în vederea exercitării drepturilor și libertăților sale civile, este acolo unde aceasta declară că își are locuința principală.

Articolul 88 Reședința

Reședința persoanei fizice este în locul unde își are locuința secundară.

De asemenea, potrivit art. 92 din Codul civil:

(1) Domiciliul minorului care nu a dobândit capacitate deplină de exercițiu în condițiile prevăzute de lege este la părinții săi sau la acela dintre părinți la care el locuiește în mod statornic.

(2) În cazul în care părinții au domiciliu separat și nu se înțeleg la care dintre ei va avea domiciliul copilul, instanța de tutelă, ascultându-i pe părinți, precum și pe copil, dacă acesta a împlinit vârsta de 10 ani, va decide ținând seama de interesele copilului. Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, minorul este prezumat că are domiciliul la părintele la care locuiește în mod statornic.

(3) Prin excepție, în situațiile prevăzute de lege, domiciliul minorului poate fi la bunici, la alte rude ori persoane de încredere, cu consimțământul acestora. De asemenea, domiciliul minorului poate fi și la o instituție de ocrotire.

(4) Domiciliul minorului, în cazul în care numai unul dintre părinții săi îl reprezintă ori în cazul în care se află sub tutelă, precum și domiciliul persoanei care beneficiază de tutelă specială este la reprezentantul legal, în afară de cazul în care pentru aceasta din urmă instanța de tutelă dispune altfel.

Astfel, se poate observa că dispozițiile din metodologia aprobată de Ministerul Educației sunt contrare Codului civil deoarece stabilesc că domiciliul are în vedere și reședința și nu domiciliul minorului conform Codului civil. De altfel, **nu există nicio rațiune pentru care înscrierea unui copil să se realizeze la LOCUINȚA SECUNDARĂ a părintelui, ceea ce ar echivala cu un efort suplimentar pentru transportul copilului la școală, care generează și trafic suplimentar.**

Și în presa locală din Constanța au fost semnalate recent probleme referitoare la vizele de flotant:

„Înscrierea unui copil la grădiniță sau la școală este o adevărată aventură, părinții recurgând la metode mai puțin corecte pentru ca cei mici să ajungă în unități de învățământ considerate de ei a fi cele mai bune. Această situație nu este una nouă, aceste tertipuri fiind folosite de foarte mulți ani. Situația nu e străină nici la Constanța, însă reprezentanții Inspectoratului Școlar Județean susțin că nu au ce să facă, deoarece nu există o bază legală care să sancționeze „fenomenul”.

La începutul fiecărei etape de înscrieri, părinții caută să își facă „mutația” în perimetrul școlilor unde vor să-i ducă pe copii. Nu au locuit și nu vor locui niciodată la acele adrese, făcând doar înțelegeri formale cu proprietarii locuințelor din proximitatea școlilor vizate, dar luarea în spațiu le dă dreptul la înscriere. Așa se face că unele școli și grădinițe fără renume nu au elevi, iar altele nu mai fac față solicitărilor, părând că densitatea populației a crescut peste noapte în jurul lor.

Sorin Mihai, inspectorul Școlar General din cadrul ISJ Constanța, a precizat că știe despre aceste situații însă legal nu se poate face nimic

<<Inspectoratul nu are ce să facă și nici școlile nu au ce să facă pentru că domiciliul, conform Codului Civil și Metodologiei de Înscriere pe învățământul primar, domiciliul înseamnă și reședință. Noi nu avem voie să facem distincție între cei care au viză de flotant și cei care au domiciliu stabil și avem obligația să îi primim pe toți ca făcând parte din circumscripție. Legal nu se poate face nimic>>, a precizat Sorin Mihai”¹.

“La un moment dat trebuia să se întâmple! Până anul acesta, conducerile unor unități de învățământ constănțene puse în fața situației ingrate de a „inventa” spații pentru copii înscriși în clasa pregătitoare peste locurile prevăzute în planul de școlarizare au renunțat, rând pe rând, la laboratoare, la biblioteci, chiar și la cancelarii. Măsuri de compromis, pentru a răspunde cererilor, mai ales că părinții nu pot fi dovediți că au făcut vreo infracțiune atunci când au înscris copilul la școala dorită, în baza unei vize de flotant.

Iată, însă, că „țeava s-a înfundat” și nu se mai pot face compromisuri, anul acesta câteva unități de învățământ înregistrând atât de multe dosare încât s-a ajuns și la câte doi-trei elevi pe un loc. Este cazul Școlii Gimnaziale nr. 39 „Nicolae Tonitza”, unde pentru 66 locuri s-au depus 180 de cereri ori Școala Gimnazială nr. 24 „Ion Jalea”, unde pentru 88 de locuri s-au depus 170 de dosare. La Colegiul Național Pedagogic „Constantin Brătescu”, pentru cele 44 de locuri de la clasa pregătitoare în sistem step by step s-au depus 101 cereri.

Din discuțiile purtate cu directorii câtorva unități aveam să aflăm că situațiile... disperate se repetă, dar urmează a fi discutate variante de soluții în consiliile de administrație. Cert este că Inspectoratul Școlar Județean va avea misiunea de a soluționa zecile de dosare înscrise peste capacitatea unităților de învățământ.

Trebuie precizat faptul că planul de școlarizare la clasa pregătitoare este fundamentat de conducerile școlilor pe baza numărului estimat de copii din circumscripțiile școlare, „absolvenți” ai grădinițelor din cartier. Din nefericire, părinții, în goana după învățătoarea favorită, ajung să-și facă mutații/vize de flotant pentru alte unități și astfel se ajunge la depășirea locurilor”²

Și presa din Iași a scris despre fenomenul vizelor de flotant:

“Luna aceasta, sute de părinți apelează la viza de flotant pentru a-și înscrie copiii în clasa pregătitoare în școli și licee importante din orașul Iași. În principal, este vorba de cei care locuiesc în localitățile din zona metropolitană precum: Miroslava, Valea Lupului, Ciurea sau Tomești. Sunt vizate unități de învățământ din cartiere precum CUG, Galata, Nicolina, Alexandru cel Bun, Păcurari, Centru-Gară sau Tătărași, respectiv Copou

Sute de părinți apelează, în disperare de cauză, la faimoasa viză de flotant pentru a-și înscrie micuții în clasa pregătitoare în școli și licee bune din Municipiul Iași. Este vorba de cei care, în ultimii ani, și-au cumpărat case sau apartamente tocmai în localitățile din Zona Metropolitană precum: Miroslava, Valea Lupului, Ciurea sau Tomești. Astfel, unitățile de

*învățământ din cartiere precum CUG, Galata, Nicolina, Alexandru cel Bun, Păcurari, Centru-Gară sau Tătărași, respectiv Copou sunt cele vizate*³.

Pentru a pune capăt acestui fenomen, generat și încurajat de Ministerul Educației, propunem completarea art. 19 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 cu următorul text: *“Înscrierea și înmatricularea în învățământul preșcolar și primar a elevilor se face la unitatea de învățământ cea mai apropiată de locuința copilului, definită potrivit art. 92 și art. 496 din Legea nr. 287 din 17 iulie 2009 privind Codul civil.”*

În acest fel, înscrierea copiilor în învățământul preșcolar și primar nu se va mai face după reședința (fictivă) a părinților, ci după domiciliu, care este mai greu de schimbat și care are implicații mai mari pentru părinți în cazul în care vor, în mod fictiv, să îl schimbe.

2. Impactul socio-economic

Impactul socio-economic este pozitiv deoarece se va asigura o dezvoltare corespunzătoare a tuturor școlilor din România și nu segregarea elevilor la anumite școli. De asemenea, se va elimina situația în care elevii care locuiesc lângă școală nu mai pot merge la școală deoarece un părinte a venit cu viză de flotant. Prin utilizarea domiciliului circumscripțiile școlare se vor putea face ținând cont de populația de elevi.

3. Impactul financiar

Nu există.

4. Impactul asupra sistemului juridic

Nu există.

5. Consultări derulate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Am consultat avocați și părinți în vederea elaborării prezentului proiect de act normativ. De asemenea, am solicitat opiniile cetățenilor pe pagina de Facebook⁴.

6. Activitățile de informare privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

3

<https://www.bzi.ro/parintii-aplica-schema-viza-de-flotant-pentru-a-prinde-un-loc-in-clasa-pregatitoare-in-scoli-si-licee-bune-din-iasi-4399913>

4

https://web.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0224r8ScToHJWfQcRARHa9psi9gaYJRGEJGS9DVV6k6NGYAVfan7VP2PubxPIYimsWel&id=100044282836863&refsrc=deprecated&rdc=1&rdc

Proiectul urmează să fie publicat pe site-ul Camerei Deputaților și Senatului în vederea transmiterii de propuneri.

7. Măsurile de implementare

După aprobarea legii se impune revizuirea ORDINULUI nr. 3.445 din 17 martie 2022.

Inițiatori,

Bola Bogdan Alexandru, deputat

Alexandru Kocsis Cristea, deputat